

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 117/2018 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi, ympäristöministeriö
- neuvotteleva virkamies Sirpa Salo-Asikainen, ympäristöministeriö
- ylitarkastaja Elina Vaara, liikenne- ja viestintäministeriö
- lääkintöneuvos Mikko Paunio, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- ylilääkäri Raimo O. Salonen, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- kehittämisspäälikkö Kimmo Silvo, Suomen ympäristökeskus
- asiantuntija Airi Kulmala, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen ympäristökeskus
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
- Metsäteollisuus ry
- Hengitysliitto ry
- Rakennusteollisuus RT ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan ympäristönsuojelulakiin tehtäväksi muutokset, joilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön uuden päästökattodirektiivin vaatimukset. Keskeisimmät uudet säännökset koskevat Suomelle vuosiksi 2020—2029 sekä vuodesta 2030 alkaen vahvistettuja kansallisia päästövähennysvelvoitteita sekä niihin liittyviä joustomahdollisuuksia, kansallisten päästövähennysvelvoitteiden toteuttamiseksi laadittavaa kansallista ilmansuojeluohjelmaa sekä päästövähennysvelvoitteisiin liittyvän ekologisen vaikutusseurannan järjestämistä.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

Samalla lakiin tehtäisiin muutamia teknisiä tarkistuksia, jotka liittyvät rekisteröitäviä toimintoja koskevaan sääntelyyn.

Laki ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön uusi päästökattodirektiivi, jolla asetetaan jäsenmaille tarkistetut päästövähennysvelvoitteet rikkidioksidin, typen oksidien, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden ja ammoniakkin päästöille sekä pienhiukkaspäästöille. Velvoitteiden tavoitteena on vähentää ilmansaasteista aiheutuvia terveys- ja ympäristöhaittoja merkittävästi vuoteen 2030 mennessä. Uuden direktiivin täytäntöönpano edellyttää yksityiskohtaisuutensa ja eräiden täysin uusien velvoitteidensa johdosta aiemmasta poiketen laintasoista sääntelyä. Lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi esimerkiksi päästöinventaarioista ja ilman epäpuhtauksien vaikutusseurannasta sekä kansallisen ilmansuojeluohjelman sisällöstä, laatisesta ja päivittäisvelvollisuudesta. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella ympäristövaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Ympäristövaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muutettuna seuraavin huomautuksin.

Toimenpiteet Euroopan tasolla ovat tarpeen, sillä arvioiden mukaan ilmansaasteet aiheuttavat EU:n alueella noin 400 000 ennenaikaista kuolemaa vuodessa ja merkittäviä haitallisia vaikutuksia rehevöitymisen, happamoitumisen ja alailmakehän otsonin aiheuttamien haitallisten vaikutusten kautta. Merkittävimäksi ilmansaasteiden aiheuttamaksi haitaksi arvioidaan tällä hetkellä erityisesti pienhiukkasten aiheuttamat terveyshaitat.

Valiokunta pitää toimia tarpeellisina korostaen, että Suomen ilmanlaatuun vaikuttavat edelleen voimakkaasti kaukokulkeutuvat ilmansaasteet. Päästöjen vähentämisellä Euroopassa on suoraan myönteisiä vaikutuksia Suomessa. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että kaukokulkeuman aiheuttaman pienhiukkasten väestöaltistuksen arvioidaan Suomessa laskevan noin 25—29 %, kun direktiiviä ja muuta päästöjä rajoittavaa lainsäädäntöä ryhdytään EU-alueella täysimääräisesti soveltamaan. Myös happamoitumista ja rehevöitymistä aiheuttavien päästöjen kaukokulkeumat laskisivat.

Valiokunta toteaa, että Maailman terveysjärjestön WHO:n ilmanlaatumittausten mukaan Suomen ilmanlaatu on maailman puhtainta. Suomessa pienhiukkasten pitoisuus on keskimäärin 6 mikrogrammaa kuutiometriä kohden, mikä on matalin maakohtainen luku maailmassa. Lähes yhtä vähäiseen määrään pääsevät Viro, Ruotsi, Kanada, Norja ja Islanti¹.

Valiokunta korostaa, että hyvästä tilanteesta huolimatta myös Suomessa ilmansaasteet aiheuttavat silti edelleen haitallisia terveys- ja ympäristövaikutuksia. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen arvioiden mukaan ilmansaasteet aiheuttivat Suomessa vuonna 2013 noin 1 600 ennenaikaista kuolemaa, minkä lisäksi pienhiukkaset lisäävät sairastavuutta. Suomessa ilmanlaatua heikentä-

¹ <http://www.who.int/news-room/detail/02-05-2018-9-out-of-10-people-worldwide-breathe-polluted-air-but-more-countries-are-taking-action>

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

vät kaukokulkeuman ohella taajama-alueilla erityisesti hiekoituskauteen liittyvä katupöly ja puun pienpoltto. Valiokunta toteaa, että WHO on antanut pienhiukkasille vuosiohjearvosuosituksen. Turvallisia kynnyspitoisuusarvoja ei silti ole voitu määrittää pienhiukkasiin liittyvien riskien moninaisuuden vuoksi. Vaikka WHO ei ole myöskään määritellyt mitään kemiallista hiukkaskoostumusta muita haitallisemmaksi, on paljon viitteitä siitä, että paikallisesti tai alueellisesti ilmanlaatuun vaikuttavista epätäydellisten polttoprosessien päästöistä, muun muassa metsä- ja maastopaloista sekä raakaöljyn tai raskaan polttoöljyn poltosta, syntyy voimakkaasti haitallisia pienhiukkasia. Parhaan käyttökelpoisen teknologian (BAT) vaatimukset ympäristöluvan ehtona vähentävät nykyisin tehokkaasti teollisista prosesseista johtuvia päästöjä ilmaan.

Direktiivin täytäntöönpano ei edellytä Suomessa uusia päästörajoituksia, sillä kansallisen ilmansuojeluohjelman laatimisen aikana tehtyjen arvioiden mukaan Suomea koskevat päästövähennysvelvoitteet toteutuvat jo nykyisen päästösääntelyn sekä muiden politiikkatoimien, kuten keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman sekä ilmasto- ja energiastrategian, mukaisin toimin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kansallisessa ilmansuojeluohjelmassa tullaan Suomea koskevien päästövähennysvelvoitteiden täyttymisen osalta viittaamaan kyseisiin säännöksiin ja politiikkatoimiin. Tämä tarkoittaa, että ilmansuojeluohjelman sisältö tulee painottumaan kansallisiin lisätoimiin, joilla ilmanlaatua voidaan edelleen parantaa ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi mutta joille päästökattodirektiivi ei aseta mitään konkreettista tavoitetasoa. Lukuisissa tutkimuksissa on todettu, että pienetkin pienhiukkaspitoisuudet ovat terveydelle haitallisia ja pienhiukkasaltistuksen rajoittaminen on terveydelle edullista pienilläkin pitoisuustasoilla.

Puun poltto tulisijoissa ja kiukaissa on Suomessa merkittävä pienhiukkaspäästöjen lähde. Valiokunta kannattaa puun pienpolton pienhiukkaspäästöjen vähentämisessä keskeisinä keinoina tietoisuuden lisäämistä hyvistä polttomenetelmistä sekä teknologian kehittämisen edistämistä. Panoista tarvitaan uusien tulisijojen ja kiukaiden kehittämiseksi siten, että niiden päästöt ovat nykyistä pienempiä. Poltosta syntyvien päästöjen määrään voi vaikuttaa tehokkaasti käyttämällä puhtaita ja kuivia puita hyvin toimivassa pesässä. Tarvitaan myös tutkimusta siitä, miten savupiippuihin saataisiin tarvittaessa kehitettyä pienhiukkassuodattimia. Jatkotutkimusta tarvitaan myös luotettavan pienhiukkasten standardoidun mittausmenetelmän käyttöönsaamiseksi. Valiokunta pitää standardointia ja tuotekehitystä tärkeänä päästöjen hallitsemiseksi tulevaisuudessa. Tulisijat ovat pientalojen varalämmityslähteenä tarpeellisia jatkossakin, ja esimerkiksi ympäristömerkintä olisi keino ohjata niiden kysyntää polttotekniikaltaan kehittyneimpiin malleihin.

Katupölyn vähentämiseksi mahdollisia toimia ovat esimerkiksi hiekoitushiekan oikea-aikainen poistaminen erityisesti pääväyliltä sekä kitkarengasosuuuden kasvattaminen.

Edellä todettu arvio Suomea koskevien päästövähennysvelvoitteiden toteutumisesta koskee myös ammoniakkipäästöjä. Tilanne on siten huomattavasti parempi kuin direktiivin neuvotteluvaiheessa, jolloin Suomella oli ongelmia ensimmäisessä päästökattodirektiivissä asetettujen ammoniakkipäästövähennysvelvoitteiden täyttämisessä. Suomen ammoniakkipäästöistä noin 90 % on peräisin maataloudesta. Suomen ympäristökeskuksen selvityksen mukaan maatalouden ammoniakkipäästöjä voidaan vähentää kustannustehokkaasti keinoilla, jotka liittyvät eläinten ruokintaan, lannan levittämiseen ja lantavarastojen kattamiseen. Nämä johtopäätökset on sittemmin huomioitu vuoden 2018 alussa julkaistussa toimintaohjelmassa, joka koskee maatalouden ammoniakki-

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

päästöjen vähentämistä Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Etenkin ammoniakkityyppi on haitallista jäkälille ja sammalille, ja siten ammoniakkipäästöjen seurannan tulee olla osa pitkäaikaista ympäristön tilan seurantaa. Valiokunta korostaa, että päästömittausten kalibroimiseksi Suomen oloihin tarvitaan tutkimusta luotettavan seurannan mahdollistamiseksi. Päästöjä vähentäviin toimiin tarvitaan myös neuvontaa ja tukijärjestelmien hyödyntämistä.

Lakiehdotuksen mukaan uusi kansallinen ilmansuojeluohjelma valmistellaan siten, että se voidaan toimittaa komissiolle viimeistään 1.4.2019. Valiokunta korostaa saamansa selvityksen perusteella, että ohjelman sisällössä tulee kysymys olemaan kansallisista lisätoimista, joille päästökattodirektiivi ei aseta mitään konkreettista tavoitetasoa. Suunnitelma on luonteeltaan hallinnollinen tavoiteasiakirja, joka ei suoraan luo millekään taholle oikeuksia tai velvollisuuksia, sillä konkreettisista velvoitteista on säädettävä lailla. Valiokunta kuitenkin korostaa, että ohjelmassa tulee linjata riittävät toimet pienhiukkasista ja muista ilman epäpuhtauksista aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5 §. Määritelmät. Valiokunta on tehnyt pykälään teknisen tarkistuksen muuttaen uudet kohdat 16 ja 17 kohdiksi 18 ja 19, sillä pykälää on hallituksen esityksen antamisen jälkeen muutettu hallituksen esityksellä ympäristönsuojelulain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta (HE 95/2018 vp — EV 85/2018 vp).

189 §. Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa. Valiokunta on tehnyt pykälään teknisen tarkistuksen, sillä pykälää on muutettu hallituksen esityksellä laeiksi ympäristönsuojelulain ja rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 94/2018 vp).

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 117/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n 1 momentin 17 kohta, 116 §:n 1 ja 3 momentti, 143 §, 144 §:n otsikko, 189 §:n 2 momentti ja 204 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa / , 116 §:n 1 ja 3 momentti laissa 1064/2017, 189 § laissa / ja 204 § laissa 327/2016, sekä lisätään 5 §:n 1 momenttiin uusi 18 ja 19 kohta, 141 §:ään uusi 3 momentti, lakiin siitä lailla 1068/2016 kumotun 149 §:n tilalle uusi 149 § sekä lakiin uusi 149 a—149 c ja 211 b § seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

17) sivutuoteasetuksen täytäntöönpanoasetuksella muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla annettua komission asetusta (EU) N:o 142/2011 siihen tehtyine muutoksineen;

18) päästökattodirektiivillä tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/2284;

19) kansallisilla päästövähennysvelvoitteilla päästökattodirektiivissä Suomelle vahvistettuja tiettyjä ilmaan johdettavia päästöjä koskevia päästövähennyksiä, jotka on saavutettava tavoitekalenterivuoden aikana ja jotka on ilmaistu prosentiosuutena vuoden 2005 aikana vapautuneiden päästöjen kokonaismääristä.

116 §

Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

Tämän lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröitävää toimintaa koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.

Jos rekisteröinti-ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydettävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 2 momentissa säädetty rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää säädetty sisältövaatimukset.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

141 §

Ilmanlaatu

— — — — —
Lisäksi tässä luvussa säädetään 1 momentissa tarkoitetun ilmanlaadun turvaamiseksi kansalliset päästövähennysvelvoitteet sekä muita päästökattodirektiivin täytäntöön panoon liittyviä velvoitteita. Niitä sovellettaessa on noudatettava, mitä päästökattodirektiivin 3 artiklassa säädetään määritelmistä.

143 §

Ympäristön tilan seuranta

Kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta asianmukaisin menetelmin. Valtion valvontaviranomainen huolehtii ympäristön tilan seurannasta alueellaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään kunnan seurantavelvollisuudesta, pääkaupunkiseudulla ympäristön tilan seurantaan kuuluvasta ilmanlaadun seurannasta huolehtivat Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa yhdessä. Alle 2,5 mikrometrin suuruisten hiukkasten pitoisuutta ilmassa on pääkaupunkiseudulla seurattava jatkuvatoimisesti yhdellä pysyvästi sijoitetulla kaupungin yleistä ilmanlaatua edustavalla kaupunkitausta-asemalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset huolehtivat yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa päästökattodirektiivin 9 artiklan mukaisesta ilmaan joutuvien päästöjen aiheuttamien haitallisten ekologisten muutosten seurannasta pintavesissä osana 7 momentissa tarkoitettua seurantaa. Luonnonvarakeskus huolehtii mainitun artiklan mukaisesta seurannasta metsämailla ja ilmatieteen laitos huolehtii mainitun artiklan mukaisesta seurannasta otsonin kuormituksen osalta. Ympäristöministeriö teettää mainitun artiklan mukaisen seurannan suomalla. Seurannan järjestämisessä noudatetaan, mitä päästökattodirektiivin 9 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun seurannan lisäksi Ilmatieteen laitos ja Suomen ympäristökeskus huolehtivat myös niille erikseen muualla lainsäädännössä säädetyistä ympäristön tilan seurantaan liittyvistä tehtävistä.

Seurantatiedot on julkistettava ja niistä on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa. Niistä on lisäksi toimitettava tietoja Euroopan unionille siten kuin Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristön tilan seurannan järjestämisestä, seuranta- ja arviointimenetelmistä ja niiden laatutavoitteista sekä seurantatietojen julkistamisesta, niistä tiedottamisesta ja niiden toimittamisesta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään sekä niiden toimittamisesta Euroopan unionille.

Vesienhoitoon ja merenhoitoon liittyvästä pinta- ja pohjavesien sekä Itämeren tilan seurannasta ja seurantatiedoista tiedottamisesta säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa ja sen nojalla.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

144 §

Ilmanlaadun turvaaminen kunnassa

149 §

Kansalliset päästövähennysvelvoitteet

Ihmisen toiminnasta peräisin olevia rikkidioksidin (SO₂), typenoksidien (NO_x), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden lukuun ottamatta metaania (NMVOC), ammoniakkin (NH₃) ja pienhiukkasten (PM_{2,5}) päästöjä on päästökattodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan tarkoittamilla alueilla vähennettävä vuosina 2020—2029 ja vuodesta 2030 alkaen noudattaen, mitä mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa ja liitteessä II säädetään.

Kansalliset päästövähennysvelvoitteet eivät kuitenkaan koske:

- 1) ilma-aluksista laskeutumis- ja lentoonlähetyksen ulkopuolella vapautuvia päästöjä;
- 2) kansainvälisen meriliikenteen aiheuttamia päästöjä; ja
- 3) päästökattodirektiivin 4 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja maatalouden typenoksidien ja muiden haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kuin metaanin päästöjä.

Kansallisten päästövähennysvelvoitteiden soveltamisalaan kuuluvia päästöjä on vähennettävä noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään lineaarisesta ja muusta kuin lineaarisesta vähennyspolusta sekä niistä poikkeamisesta. Muu kuin lineaarinen vähennyspolku ja syyt sen käytölle on kuvattava 149 c §:ssä tarkoitettussa kansallisessa ilmansuojeluohjelmassa.

149 a §

Kansalliset päästöinventaarit

Suomen ympäristökeskuksen on laadittava ja päivitettävä kansallisten päästövähennysvelvoitteiden soveltamisalaan kuuluvista sekä päästökattodirektiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista muista päästöistä kansallisia päästöinventaarioita ja -ennusteita sekä inventaarioraportteja noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 8 artiklassa ja liitteessä I säädetään. Laaditut ja päivitettyt päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit on julkaistava yleisen tietoverkon välityksellä.

149 b §

Kansallisiin päästövähennysvelvoitteisiin liittyvät joustomahdollisuudet

Jos 149 a §:ssä tarkoitettu kansallinen päästöinventaario osoittaa, että yksi tai useampi kansallinen päästövähennysvelvoite ei täyty, voidaan päästökattodirektiivin 5 artiklan 1—4 kohdassa säädettyjä joustoja käyttää niissä säädetyn edellytyksin.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

Ympäristöministeriö ilmoittaa jouston käytöstä Euroopan komissiolle noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 5 artiklan 5 kohdassa säädetään. Komissio joko hyväksyy tai hylkää jouston käytön siten kuin päästökattodirektiivin 5 artiklan 6 kohdassa säädetään.

149 c §

Kansallinen ilmansuojeluohjelma

Ympäristöministeriön on valmisteltava valtioneuvoston hyväksyttäväksi kansallinen ilmansuojeluohjelma, joka laaditaan kansallisten päästövähennysvelvoitteiden toteuttamiseksi sekä päästökattodirektiivin 1 artiklan mukaisten ihmisten terveyteen ja ympäristöön liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kansallisen ilmansuojeluohjelman sisältövaatimuksiin sovelletaan, mitä päästökattodirektiivin 6 artiklassa ja liitteessä III säädetään.

Kansallinen ilmansuojelusuunnitelma on päivitettävä vähintään joka neljäs vuosi. Lisäksi kansallinen ilmansuojelusuunnitelma on päivitettävä aina, kun 149 a §:ssä tarkoitettu kansallinen päästöinventaario- tai ennuste osoittaa, että yksi tai useampi kansallinen päästövähennysvelvoite ei täyty tai on vaarassa olla täyttymättä. Tällöin kansallinen ilmansuojeluohjelma on päivitettävä 18 kuukauden kuluessa viimeisimmän vuosittaisen kansallisen päästöinventaarion tai -ennusteen toimittamisesta Euroopan komissiolle.

Kansallista ilmansuojeluohjelmaa valmisteltaessa ja päivitettäessä on noudatettava, mitä 204 §:ssä säädetään mielipiteiden esittämisestä ja lausunnoista. Lisäksi on tarvittaessa järjestettävä valtioiden välisiä kuulemisia.

Ympäristöministeriö toimittaa kansallisen ilmansuojeluohjelman ja sen mahdolliseen päivittämiseen liittyvät tiedot Euroopan komissiolle päästökattodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sekä huolehtii siitä, että ne julkaistaan yleisen tietoverkon välityksellä.

189 §

Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa

Vastuu luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan 168 ja 169 §:n mukaisesta valvonnasta kuuluu valtion valvontaviranomaiselle, jos toiminnan ympäristöluvan myöntää tai ilmoituspäätöksen tekee valtion ympäristölupaviranomainen, ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan tai tekee ilmoituspäätöksen.

Vastuu rekisteröitävän toiminnan 168 ja 169 §:ssä tarkoitetusta valvonnasta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Vastuu 116 §:n 4 momentin nojalla rekisteröitävän toiminnan valvonnasta on kuitenkin valtion valvontaviranomaisella. Rekisteröitävän ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta voidaan suorittaa osana samalla alueella sijaitsevan luvanvaraisen toiminnan valvontaa, jos se on valvonnan asianmukaiseksi ja tehokkaaksi järjestämiseksi tarpeen. Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajaa ja viranomaista, jolle valvonta siirretään, on kuultava, jos valvonnasta vastaava viranomainen tämän vuoksi vaihtuu.

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

204 §

Eräät valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjelmat

Valtioneuvosto hyväksyy Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetut ympäristönsuojelua koskevat valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjelmat. Suunnitelma- ja ohjelmaluonnoksista on pyydetävä lausunto niiltä viranomaisilta, joiden toimialaan ja tehtäviin suunnitelma tai ohjelma olennaisesti liittyy. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelma- ja ohjelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta valtakunnallisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Hyväksytystä suunnitelmasta ja ohjelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava siten kuin 1 momentissa säädetään.

Suunnitelmia ja ohjelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Päästökattodirektiivin edellyttämästä kansallisesta ilmansuojeluohjelmasta säädetään 149 c §:ssä. Valtakunnallisesta ja alueellisesta jätesuunnitelmasta säädetään jätelaissa.

211 b §

Päästökattodirektiivin liittyvä kansainvälinen yhteistyö

Päästökattodirektiivin mukaisten päästövähennysten edistämiseksi on tehtävä tekniseen ja teolliseen tutkimukseen ja kehitykseen liittyvää yhteistyötä sekä kolmansien maiden kanssa että ympäristönsuojelun, maatalouden, ilmailuliikenteen ja merenkulun alalla toimivien kansainvälisten organisaatioiden puitteissa noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 15 artiklassa säädetään. Yhteistyön tekemisestä vastaavat mainittuja asioita hoitavat ministeriöt ja niiden välisestä yhteistyöstä säädetään valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 2 §:n 2 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 149 §:ssä tarkoitettuja kansallisia päästövähennysvelvoitteita sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2020. Siihen saakka sovelletaan tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/81/EY vahvistettuja kansallisia päästövähennysvelvoitteita.

Tämän lain 149 b §:ssä tarkoitettua joustomahdollisuutta voidaan soveltaa tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/81/EY vahvistettuihin kansallisiin päästövähennysvelvoitteisiin 31 päivään joulukuuta 2019.

Tämän lain 149 c §:n tarkoitettu kansallinen ilmansuojeluohjelma on valmisteltava siten, että se voidaan toimittaa Euroopan komissiolle viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2019.

Helsingissä 7.11.2018

Valiokunnan mietintö YmVM 12/2018 vp

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Sari Multala kok
jäsen Katja Taimela sd
varajäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
varajäsen Arto Pirttilahti kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos